

DOSYA MASRAFLARI İLE İLGİLİ YENİ DÜZENLEME

GİRİŞ

3 Ekim 2014 tarih ve 29138 Sayılı Resmî Gazetede yayınlanıp yürürlüğe giren FİNANSAL TÜKETİCİLERDEN ALINACAK ÜCRETLERE İLİŞKİN USÛL VE ESASLAR HAKKINDA YÖNETMELİĞE ilişkin olarak pek çok yeni düzenleme hayata geçmiştir.

YÖNETMELİK MADDESİNİN İNCELENMESİ

10 Maddesinde – (1) Finansal tüketicilere kullanılacak krediler için kredi ihtiyacının karşılanmasına olanak sağlayan sistemin işletilmesi ve operasyon el süreçlerin yönetilmesi amacıyla alınan tahsis ücreti dışında, istihbarat ücreti, kredi işlem fişi ücreti, ödeme planı değiştirme ücreti, değişken taksitli ödeme planı ücreti gibi her ne ad altında olsun başkaca bir ücret alınmaz. Kredi tahsis ücreti, kullanılan kredi anaparasının binde beşini geçemez. Kurul, gerekli gördüğü hallerde bu sınırı artırmaya ve azaltmaya yetkilidir.” Denilmektedir.

Yönetmelik ile kredilerden anaparanın binde 5’i oranında kredi tahsis ücreti alınabileceği düzenlenmiştir. Bizce yönetmelik düzenlemesi, gerçek harcamayı göstermeyen maktuen alınan ücretlerin yasal olmadığına ilişkin mahkeme gerekçeleri ile çelişmektedir ve hukuka da aykırıdır.

Yönetmelik sonrası kredilerden alınan binde 5 oranında kredi tahsis ücretinin de Tüketici Hakem Heyetleri ve Tüketici Mahkemeleri nezdinde birbirine zıt ve farklı kararlar ortaya çıkabileceğini düşünüyoruz,

Ancak 3 Ekim 2014 tarihinden önceki kredilerde dosya masrafı, kredi tahsisi ücreti, istihbarat ücreti, kredi işlem fişi ücreti, ödeme planı değiştirme ücreti gibi isimler altında alınan ücretlerin haksız olduğu ve 3 Ekim 2014 tarihinden sonraki kredilerde anaparanın binde 5 inden fazla alınan ücretlerin haksız olduğu ve iadesinin gerektiği aşikardır.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından hazırlanan, banka ve benzeri finansal kuruluşların, “Finansal tüketici” olarak adlandırılan tüketicilerden faiz dışında alacakları ücretlerin belirlendiği “FİNANSAL TÜKETİCİLERDEN ALINACAK ÜCRETLERE İLİŞKİN USÛL VE ESASLAR HAKKINDA YÖNETMELİK” bugün (03 Ekim 2014 tarih ve 29138 sayılı Resmi Gazete) yayımlanarak, yayınlanma tarihi olan 03 Ekim 2014 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir. BDDK’nın, taslak yönetmeliğe yöneltilen eleştirileri ve önerileri dikkate alınarak, kamuoyu ile paylaştığı taslak yönetmeliği aynen yayınladığını görüyoruz.

TÜKETİCİLER HANGİ ÜCRETLERİ ÖDEYECEK?

Söz konusu yönetmelik ile, banka ve benzeri finansal kuruluşların, tüketicilere sundukları hangi hizmetlerden ücret alabilecekleri belirlenmiştir. Bu ücretler;

Bireysel Kredilerde; Tahsis Ücreti, Ekspertiz Ücreti, Taşınır ve Taşınmaz Rehin Tesis Ücreti.

Mevduat ve Katılım Fonu İşlemlerinde; Hesap İşletim Ücreti, Para Çekme Ücreti. Para Transferleri İşlemlerinde; Elektronik Fon Transferi Ücreti, Havale Ücreti, Swift Ücreti.

Kredi Kartlarında; Yıllık Üyelik Ücreti, Ek Kart Yıllık Üyelik Ücreti, Kart Yenileme Ücreti, Nakit Avans Çekim Ücreti.

Diğer İşlemlerde; Kiralık Kasa Ücreti, Kampanyalı Ürün veya Hizmetler Ücreti, Fatura Ödeme Ücreti, Arşiv – Araştırma Ücreti, Onaya Bağlı Bildirim Ücreti, Başka Kuruluş ATM’sinden Yapılan İşlem Ücreti, Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Yapılan Ödemeler, Üçüncü Kişilere Yapılan Ödemeler.

TÜKETİCİLERDE HAYAL KIRIKLIĞI!

Tüketicilerin bankalar ile ilgili sorunları her geçen gün artarken, Tüketici Hakem Heyetlerine ve Tüketici Mahkemelerine yapılan başvuruların büyük bir kısmını (2013 yılında tüketici hakem heyetlerine yapılan toplam 833 bin başvurunun % 70’i) tüketicilerin bankalar ile yaşadığı sorunlardan oluşurken, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu’nun (BDDK) 6502 sayılı “TÜKETİCİNİN KORUNMASI HAKKINDA KANUN”un 4/3. Maddesine istinaden çıkaracağı yönetmelik, tüketiciler tarafından merakla bekleniyordu. Yönetmeliğin, 6502 sayılı Kanun’un ruhuna uygun olarak, “TÜKETİLERİ KORUYACAK ve BANKALAR İLE DEVAM EDEN SORUNLARI ORTADAN KALDIRACAK ŞEKİLDE” düzenlenmesi ümit ediliyordu.

Yönetmelikle belirlenen söz konusu ücretler esas alındığında, tüketicilerin bankalar ile yaptığı hemen hemen tüm işlemler ücret kapsamına alınmış olup, tüketicilerin ekonomik çıkarlarının korunması ihmal edilerek, bankaların “FAİZ” dışındaki “FAİZ DIŞI” gelirlerine yasallık kazandırılmıştır.

BANKALARIN DOSYA MASRAFININ, KREDİ TAHSİS ÜCRETİNE!

Yönetmelikte en dikkat çekici düzenleme, tüketiciler ile bankalar arasında büyük sorun yaratan, tüketici hakem heyetlerinde ve mahkemelerde büyük iş yüküne neden olan “Dosya Masrafı”nın kaldırılmayarak, yerine “Kredi Tahsis Ücreti” ismiyle, tüketicilerden alınan bu masrafa yasallık kazandırılmış olmasıdır.

Yönetmelikte yer alan kredi tahsis ücretinin tanımında, “Finansal tüketicilere kullanılacak krediler için kredi ihtiyacının karşılanmasına olanak sağlayan sistemin işletilmesi ve operasyon el süreçlerin yönetilmesi amacıyla alınan” ücret ifadesi kullanılmaktadır. Bu tanım ve gerekçe; karmaşık, belirsiz ve tüketicilerin ekonomik çıkarlarını korumaktan uzaktır.

TÜKETİCİLERİMİZ NELERE DİKKAT ETMELİDİR?

Yayınlanan yönetmelik hükümleri gereğince; bankalar ile finansal tüketiciler arasında düzenlenen sözleşmeler ve yapılan bilgilendirmeler en az on iki punto büyüklüğünde, anlaşılabilir bir dilde, açık, sade ve okunabilir bir şekilde düzenlenmeli ve bunların bir nüshası kâğıt üzerinde veya kalıcı veri saklayıcısı vasıtasıyla tüketiciye verilmelidir.

Kâğıt üzerinde düzenlenecek sözleşmelerde, “Sözleşmenin bir nüshasını elden aldım.” şeklindeki ibarenin finansal tüketici tarafından yazılmasının sağlanması zorunludur.

Sözleşmeler kapsamında ücret alınabilecek her bir ürün veya hizmet için finansal tüketicinin onayının alınması zorunludur. Kuruluşlar tarafından finansal tüketicinin onayının alındığı ispat edilemediği takdirde, onay alınmamış sayılır.

Finansal tüketicilerden alınacak faiz, kâr payı, ücret ve diğer kesintilere ilişkin güncel bilgiler açık, anlaşılır ve kolay erişilebilir bir şekilde kuruluşların internet sitelerinde karşılaştırmaya uygun bir biçimde yer almak zorundadır. Bu bilgilerde değişiklik olması hâlinde, internet sitesi eşzamanlı olarak güncellenir.

Kuruluşlar, kredi ürünlerinin kullanılması hâlinde ortaya çıkacak faiz, kâr payı oranı ve ücret bilgilerini detaylı bir şekilde gösteren hesaplama araçlarını internet sitelerinde sunmakla yükümlüdür.

TÜKETİCİLERİMİZ NELER YAPMALIDIR?

TÜKETİCİLERİMİZ; sundukları hizmetler ve bu hizmetler karşılığı aldıkları ücretler bakımından, bankalar ve benzeri finansal kuruluşlar arasında mukayese ve araştırma yaparak, kendi ekonomik çıkarlarına en uygun bankayı seçmelidirler. Kendi onayları alınmadan, bilgilendirme yapılmadan tahakkuk ettirilen ve/veya tahsil edilen ücretlere karşı, başta TÜKETİCİ HAKEM HEYETLERİ olmak üzere, tüm yasal yollara başvurmalıdırlar.

SONUÇ

TÜKETİCİLERİMİZİ, yasal haklarını öğrenmek, bilinçli birer tüketici olmak amacıyla, TÜKETİCİ DERNEKLERİNE ÜYE OLMAYA, bilinçli ve sorumlu birer vatandaş olmaya davet ediyoruz.